

VERANTWOORDING BRONNEN FACTSHEETS 2021

Op een gezonde, veilige en productieve manier aan het werk zijn en blijven is van vitaal belang voor de agrarische en groene sector. Een sector waarbinnen economische en technologische ontwikkelingen snel gaan en duurzaam ondernemen gericht op de toekomst centraal staat. Met een gemotiveerd en gespecialiseerd team, met brede kennis van de agrarische en groene sector, zet Stigas zich in voor een gezonde sector. Als sectorspecialist op het gebied van veiligheid, vitaliteit en het voorkomen van verzuim.

Cijfers zijn hier ondersteunend aan. Stigas brengt jaarlijks factsheets uit waarin op basis van verschillende bronnen een beeld wordt geschetst van de stand van zaken binnen de deel-sectoren:

- Glastuinbouw
- Open teelten
- Dierhouderij
- Groen, grond en infra (GGI)
- Hoveniers en groenvoorziening
- Bos en natuur

Daarnaast is er ook een factsheet beschikbaar voor de totale agrarische en groene sector.

In dit document geven we een toelichting op de gebruikte bronnen:

- Cijfers Colland Arbeidsmarkt
- Verzuimgegevens
- Beroepsziekten meldingen
- Preventief Medisch Onderzoek (PMO)
- Vitaliteitsscan
- Registratie dodelijke ongevallen
- De RIE van Stigas

Cijfers Colland Arbeidsmarkt

Gegevens over de aantallen werknemers naar leeftijdscategorie zijn verkregen via [Colland Arbeidsmarkt](#). Het betreffen de werknemersaantallen aan het eind van het jaar vanuit bedrijven aangesloten bij Colland.

Verzuimgegevens

De verzuimcijfers komen voor een groot deel voort uit de verzuimbegeleiding voor bedrijven die bij Sazas verzekerd zijn. Hierdoor kan de representativiteit per sector verschillen. Cijfers van bedrijven die eigen risicodragers zijn of elders verzekerd zijn, zijn hier vooralsnog niet in opgenomen. Deze gegevens geven inzicht in diverse verzuimvormen en de oorzaak van het verzuim. Stigas heeft een eigen verzuimsysteem voor de bediening van de niet bij Sazas verzekerde werkgevers. Dit zal de verzuimgegevens verder kunnen aanvullen. In onderstaande overzicht geven we aan hoe de verdeling van het aantal medewerkers eruitziet voor het jaar 2020.

Tabel 3: Aandeel werknemers

Sector	Percentage werknemers*
Open teelten	24%
Dierhouderij	10%
Bos en natuur	3%
Glastuinbouw	17%
Hoveniers en groenvoorziening	18%
Mechanisch loonwerk	9%
Overig	19%
Totaal	100%

*Het gaat hierbij om het gemiddelde personeelsbestand per jaar in 2020

Beroepsziekteregistratie bedrijfsartsen

De bedrijfsartsen die voor Stigas werken maken melding van beroepsziekten bij het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten. Stigas ontvangt jaarlijks een overzicht van de gemelde aandoeningen per sector.

Preventief Medisch Onderzoek (PMO)

Het PMO bestaat uit de beantwoording van een vragenlijst, een biometrisch onderzoek, een lichamelijk onderzoek en een adviesgesprek. In de periode 2012-2020 hebben 3.792 werknemers uit de sector die aan het PMO deelnamen de bijbehorende vragenlijst ingevuld. De verzamelde vragenlijstgegevens geven inzicht in werkomstandigheden, gezondheid, werkgerelateerde gezondheidsklachten en vitaliteit. Het betreft hier geen representatieve steekproef voor de sector. Deelname verschilt bovendien per jaar. Voor het vormen van een voldoende grote groep zijn cijfers over meerdere jaren samengevoegd. Het is niet mogelijk om op basis van deze cijfers trends weer te geven. Het aantal respondenten kan per item of vraag verschillen, dit staat aangegeven in de factsheet bij het betreffende item.

We hebben een uitsplitsing gemaakt naar zes deelsectoren: open teelten, dierhouderij, bos en natuur, glastuinbouw, hoveniers en groenvoorziening en mechanisch loonwerk. Gezien de beperkte deelname vanuit andere sectoren zijn deze niet meegenomen bij de uitsplitsing maar wel voor het totaal voor de sector, dit betreffen deelnemers vanuit de sectoren: bedrijfsverzorging en varkensverbetering.

Tabel 4: Aantal en aandeel werknemers

Sector	Aantal werknemers	Percentage
Open teelten	348	9%
Dierhouderij	392	10%
Bos en natuur	427	11%
Glastuinbouw	839	22%
Hoveniers en groenvoorziening	771	20%
Mechanisch loonwerk	667	18%
Overig*	348	9%
Totaal	3.792	100%

*bedrijfsverzorging en varkensverbetering

Vitaliteitsscan

In het kader van het programma 'Werken aan Morgen' zijn door werknemers, vanaf 2009, vragen beantwoord over werkomstandigheden, leefstijl, werkbeleving en inzetbaarheid (werkvermogen). Hiervoor maken we gebruik van de Vitaliteitsscan werknemer, die in samenwerking met PreventNed wordt aangeboden. Onderdeel van de Vitaliteitsscan is de gevalideerde WorkAbilityIndex (WAI). In de periode 2011-2020 hebben 3.585 werknemers uit de sector de vragenlijst volledig ingevuld. Het betreft hier geen representatieve steekproef voor de sector. Deelname verschilt bovendien per jaar. Voor het vormen van een voldoende grote groep zijn cijfers over meerdere jaren samengevoegd. Het is niet mogelijk om op basis van deze cijfers trends weer te geven. Het aantal respondenten kan per item of vraag verschillen, dit staat aangegeven in de factsheet bij het betreffende item.

We hebben een uitsplitsing gemaakt naar vijf deelsectoren: open teelten, bos en natuur, glastuinbouw, hoveniers en groenvoorziening en mechanisch loonwerk. Gezien de beperkte deelname vanuit andere sectoren zijn deze niet meegenomen bij de uitsplitsing maar wel voor het totaal voor de sector, dit betreffen deelnemers vanuit de sectoren: bedrijfsverzorging, dierhouderij, varkensverbetering en overig.

Tabel 4: Aantal en aandeel werknemers

Sector	Aantal werknemers	Percentage
Open teelten	300	8%
Bos en natuur	458	13%
Glastuinbouw	638	18%
Hoveniers en groenvoorziening	1.025	29%
Mechanisch loonwerk	600	17%
Overig*	564	16%
Totaal	3.585	100%

*bedrijfsverzorging, dierhouderij, varkensverbetering en overige bedrijven

Ongevallen registraties

Sinds 1980 registreert Stigas het aantal dodelijke ongevallen in de agrarische en groene sector en stemt dit jaarlijks af met de gegevens van de Inspectie SZW. De registratie is gebaseerd op dodelijke ongevallen gerapporteerd in de publieke media. Dit is een bron van informatie over aantallen, oorzaken en betrokkenen. Stigas registreert niet alleen de ongevallen onder werknemers, maar ook onder zelfstandigen/ondernemers, gezinsleden en bezoekers van het erf.

De RIE van Stigas

Vanaf medio 2017 maakt Stigas gebruik van een sectorspecifiek systeem voor het invullen van de RIE door bedrijven. Met de RIE van Stigas brengen bedrijven de veiligheids- en gezondheidsrisico's op het bedrijf in kaart en geven zij aan wat ze aan deze risico's gaan doen. Deze gegevens worden verzameld in een digitaal systeem. We rapporteren over het aantal bedrijfsvestigingen die de RIE van Stigas gebruiken. Elke bedrijf met personeel is verplicht een RIE te hebben. Inmiddels hebben ruim 12.000 bedrijven toegang tot de digitale RIE. Met de digitale RIE van Stigas verzamelen we ook data over risico's en maatregelen rondom gezond en veilig werken binnen bedrijven die op termijn beschikbaar komen.

Invullers van de RIE kunnen kiezen uit 13 sector specifieke RIE's:

1. Akkerbouw en vollegrondsteelt
2. Bloembollenteelt en -handel
3. Boomkwekerij
4. Bos en natuur
5. Fruitteelt
6. Glastuinbouw
7. Hoveniers
8. Mechanisch loonwerk
9. Melkveehouderij
10. Paardenhouderij
11. Pluimveehouderij
12. Varkenshouderij
13. Zorgboerderijen

Voor de paddenstoelenteelt is nog geen digitale branche-RIE beschikbaar.

In onderstaand overzicht staat aangegeven hoeveel bedrijfsvestigingen inmiddels respectievelijk een inlog hebben, zijn gestart met de RIE en over de helft van de inventarisatie zijn. Opgemerkt dient te worden dat het een dynamisch systeem is. Dus bedrijven kunnen ook op een gegeven moment risico's toevoegen, extra acties invullen etc. Ook vanuit Stigas worden er soms vragen toegevoegd. Bedrijven worden hier dan op geattendeerd. De voortgang wijkt hierdoor af van de voortgang in 2020. Een klein deel van de bedrijven maakt nog gebruik van de digitale RIE, in totaal 468 bedrijven.

Tabel 2: Aantal bedrijfsvestigingen met RIE van Stigas, vanaf 2017 (peildatum juni 2021)

Sector	Totaal gestart	Totaal 50%	Percentage
Hoveniers en groenvoorziening	1.415	1.176	83%
Glastuinbouw	1.590	1.268	80%
Mechanisch loonwerk	1.200	818	68%
Bos en natuur	191	144	75%
Open teelten	2.395	1.926	80%
Dierhouderij	2.694	2.104	78%
Zorgboerderijen	991	665	67%
Paddenstoelen*	95	95	100%
Overig*	142	142	100%
Totaal	10.713	8.338	78%

*Niet digitale RIE